

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem, Egyetemi Gyógyszertár, Gyógyszerügyi Szervezési Intézet 1992–1995 közötti tevékenysége

Dr. Vincze Zoltán

Gyógyszerellátási tevékenység

Intézetünk a Semmelweis Orvostudományi Egyetem 27 klinikájának valamint 28 intézetének gyógyszer-, vegyszer-, kötőzszer ellátásáért felelős. Az ellátott ágyak száma 3121.

Az Egyetemi Gyógyszertár által forgalmazott termékek (beleértve a saját előállítású készítményeket is) egyetemi felhasználási adatait szemlélteti az *I. táblázat*.

I. táblázat

A SOTE klinikáinak és intézeteinek gyógyszer-vegyyszer felhasználása 1993–1994-ben

Termék megnevezése	1993.	1994.
Gyári gyógyszerkészítmények	553,8 MFt	735,7 MFt
Gyógyszeralapanyagok	27,6 MFt	27,4 MFt
Kötőzszer	47,6 MFt	56,3 MFt
Fertőtlenítőszer	15,6 MFt	18,6 MFt
Vegyszerek	18,8 MFt	22,7 MFt
Összesen	663,4 MFt	860,7 MFt
Növekedés		23%

II. táblázat

Az Egyetemi Gyógyszertár 1994. évi gyógyszerelőállító tevékenységének főbb adatai

Gyógyszerforma	Mennyiség
Infúziós oldatok	168 000 db (72 000 liter)
Szemcseppek (10 g)	20 000 db
Oldatok	90 000 kg
Kenőcsök (szemkenőcsök is)	3 500 kg (355 000 egység)
Osztott porok	30 800 db
Osztatlan porok	220 kg
Pilulák	2 500 db
Tabletták	280 000 db
Kúpok	95 000 db

A gyógyszerek és alapanyagok jelentős részét a Hungaropharma Gyógyszerkereskedelmi Rt.-től szerezzük be. Ezen kívül további, mintegy 35 céggel állunk kapcsolatban (Glaxo, Ciba, Unilab, Human, Rico, Egis, Reanal stb.). Teljeskörű (hazai és import gyógyszer) ellátást csupán a Hungaropharma biztosít.

Jelentős, mintegy 10–12 MFt-os megtakarítás lenne elérhető, ha a termelőtől közvetlenül szerezhetnénk be a gyógyszert. Ez azonban ma még számos ok miatt nem lehetséges (nagykereskedelmi engedély hiánya külföldi

forgalmazó kizárólagos értékesítési elkötelezettsége, a különböző engedélyek érvényesítésének hátrányos feltételei stb.).

Az egyetemünkön folyó betegellátás gyógyszer szükségletének biztosításához a fentiekben leírtakon túl a saját előállítású készítményekkel jelentős mértékben járulunk hozzá.

Gyógyszerelőállító tevékenységünk 1994. évre vonatkozó legfontosabb adatait *II. táblázat* foglalja össze.

Gyógyszerellenőrzés, minőségbiztosítás

Valamennyi, az Egyetemi Gyógyszertárba beérkezett alapanyagot, továbbá az általunk előállított gyógyszerkészítményeket a Magyar Gyógyszerkönyv szerint vizsgáljuk, a minőségbiztosítási feladatokat az OGYI szakmai irányelvek, továbbá a 4/1992. (I. 8.) NM. rendeletben megfogalmazottak alapján végezzük (*III. táblázat*).

Meg kell jegyezni, hogy az Egyetemi Gyógyszertár egyetlen gyógyszerelőállító részlege sem felel meg a GMP követelményeknek, amely ugyan nem jelenti az egyes laboratóriumok tevékenységének felfüggesztését, de nem teszi lehetővé gyógyszergyártási engedély megszerzését. Ez utóbbi birtokában jelentős – gyógyszergyártásból adódó – költségmegtakarítást érhetnénk el.

III. táblázat

A gyógyszervizsgálatok 1994. évi összesítő adatai

Tájékoztató gyorsvizsgálat	1150
Tartalmi meghatározás	120
Teljes gyógyszerkönyvi vizsgálat	850
Mikrobiológiai vizsgálat	850
Organoleptikus vizsgálat	1050
Környezethigiénés vizsgálat	4

A költségkímélés, valamint a gyógyszerbiztonság érdekében a unit-dose rendszer kidolgozásával az Egészségbiztosítási Önkormányzathoz pályázatot nyújtottunk be. A unit-dose rendszer bevezetésének célja, hogy a fekvőbeteg gyógyintézet gyógyszerfelhasználása a rendelő orvosra és a felhasználó betegre is folyamatosan követhető legyen gyógyszerfelhasználásában és a terápiában felhasznált gyógyszerek értékére vonatkozóan is, s ezáltal növelje a gyógyszerelés biztonságát, minimalizálja az osztályos gyógyszerkészleteket, legyen a gyógyszeres terápia korszerű és gazdaságos, egyszerűen racionális.

Intézetünk kapta feladatul a hazánkban törzskönyvezett és forgalomban lévő gyógyszerek adatbázisának összeállítását. Ezt a feladatot az elmúlt évben indítottuk, mára vált

* A SOTE Gyógyszerésztudományi Kar Kari Tanácsülésén 1995. április 6-án elhangzott beszámoló felhasználásával készült közlemény.

teljessé a rendszer. A gyógyszeralapanyagokra, galenikumokra, gyári gyógyszerkészítményekre vonatkozóan ma hazánkban ez a legteljesebb ilyen jellegű összefoglaló rendszer.

Az elmúlt év során jelentős mértékű felújítást végeztünk elsősorban az alapanyagok, valamint a gyári készítmények raktáraiban. Számos korszerű eszközt és a gyógyszergyártáshoz szükséges gépet szereztünk be, jórészt a FEFA pályázat eredményeként. Teljes mértékben felújítottuk, ill. kiegészítettük számítógép-parkunkat. Új programok kidolgozására és a klinikák gyógyszerfelhasználását elemző feladatokra is vállalkozhatunk.

Oktatási tevékenység

Az Intézet oktatási tevékenysége sokrétű.

Az első éves hallgatóknak a „Gyógyszerészeti tudománytörténet és propedeutika” c. tárgy mellett a „Matematika” elméleti és gyakorlati oktatását is végezzük. A „Propedeutika” című tantárgy a gyógyszerészeti múlt bemutatásával alapozza meg a hallgatók hivatásszeretét, és ad átfogó ismereteket a gyógyszerészeti hivatásról. A „Matematika” tantárgy címszó alatt két egyenrangú, egymástól többé-kevésbé független tárgy szerepel. Az év nagyobbik részében „klasszikus” matematika megy. A másik tárgykör a „biometria” vagy „biostatistika”, ami a szinte minden tudományban nélkülözhetelen adatfeldolgozás, az adatokból való statisztikai következtetés megismerését célozza.

Az intézetben oktatjuk a „Gyógyszerügyi szervezés” c. tárgyat IV. illetve V. éves gyógyszerész hallgatók részére.

Az V. évfolyam hallgatói részére „A közgazdaságtan gyógyszerügyi vonatkozásai” c. speciál kollégiumot hirdettünk. Ez utóbbi kollégium nevét szeptembertől „Gyógyszerészeti közgazdaságtan” címre változtatjuk.

Az elmúlt két évben teljesen átdolgoztuk a „Gyógyszerügyi szervezés” tárgy anyagát, amelyben a klasszikus szervezés-vezetés elméleti és módszertani ismereteken túl, megerősítettük a közgazdasági (elsősorban a vállalkozások működésére, külkereskedelmre vonatkozó) ismereteket.

Kidolgoztuk a „Klinikai gyógyszerészet” c. tárgy elméleti anyagát, amely a klinikáinkon végzett gyakorlatokkal kiegészítve az elkövetkező 2–3 évben csupán minimális korrekcióra szorul. A tárgy óraszámának bővítésére az elkövetkező években feltétlenül gondolni kell, hiszen a 12x2 órában a klinikai gyógyszerészet általános megfogalmazására vállalkozhatunk és csupán szűk területen foglalkozhatunk egy-egy terület mélyebb, részletesebb ismertetésével.

Elkészültek a hallgatók munkájának, szigorlati felkészülésének segítésére (és nem az előadások látogatása alóli felmentésére) a következő jegyzetek:

„A gyógyszerészeti tudománytörténet és propedeutika” című (I. éves hallgatóknak), valamint „A gyógyszerügyi szervezés” I. és II. kötete (IV. és V. éves hallgatóknak)

c. jegyzet. Ez utóbbi a Semmelweis Orvostudományi Egyetem mellett a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem is használja.

Nyomdai előkészítés előtt áll a „Gyógyszerügyi szervezés” c. angol nyelvű jegyzet, valamint a „Klinikai gyógyszerészet” c. tankönyv.

Fentieken túl részt veszünk az államvizsgás, valamint a III. éves és IV. éves gyógyszerész hallgatók gyakorlati képzésében. Bekapcsolódtunk továbbá a Ph. D. képzésbe is.

Részt vállalunk a gyógyszerész továbbképzésből, kidolgoztuk a Gyógyszerügyi szervezés, valamint a Klinikai gyógyszerészet című gyógyszerésztovábbképzés tematikáját.

Tudományos tevékenység

Az intézet által oktatott területeken folytatjuk tudományos munkánkat. Fő kutatási területünk a klinikai gyógyszerészet témakörben az egyes hatástani csoportokba tartozó gyógyszerek hazai felhasználásának elemzése és a nemzetközi gyakorlattal való összehasonlító értékelése.

Lokális gyógyszerek hatékonyságának mérésére szolgáló objektív lehetőségek kutatása.

Új és rendkívül izgalmas kutatási munkába kezdünk a gyógyszeres terápia költség-haszon, költség-hatékonyság összefüggésének elemzésével.

Az intézet oktatói és tudományos tevékenységét a következő számszerű adatok fejezik ki:

Könyv	5
Könyvrészlet	2
Jegyzet	3
Közlemény	16
Doktori értekezések	7
Tudományos fórumon tartott előadások	8
Szabadalom	2

Folyamatosan részt veszünk szerzőként, szerkesztőként a „Gyógyszerkódex”, valamint a „Gyógyszereink legfontosabb adatai” c. kézikönyv megjelentetésében.

Az Egyetemi Gyógyszerügyi Szervezési Intézet oktatóinak szakmai és tudományos elismerését jelenti, hogy közülük többen számos hazai és nemzetközi gyógyszerész szervezetben tisztségviselőként működnek közre, így többek között a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetségnél, az Európai Klinikai Gyógyszerészeti Társaságnál, az Európai Kórházi Gyógyszerészeti Szövetségnél, az Europharm Forumnál, a Magyar Gyógyszerészeti Társaságban, a Magyar Gyógyszerész Kamarában képviseljük magunkat.

Az intézet feladatainak ellátását, annak állományában 17 diplomás (oktatói, ill. egészségügyi státuszban); 23 gyógyszerértári asszisztens; 3 adminisztrátor és 14 kiegészítő személyzet végzi.

Z. Vincze: *Activities of the Semmelweis University of Medicine, University Pharmacy, Institute of Pharmacy Administration between 1992 and 1995.*